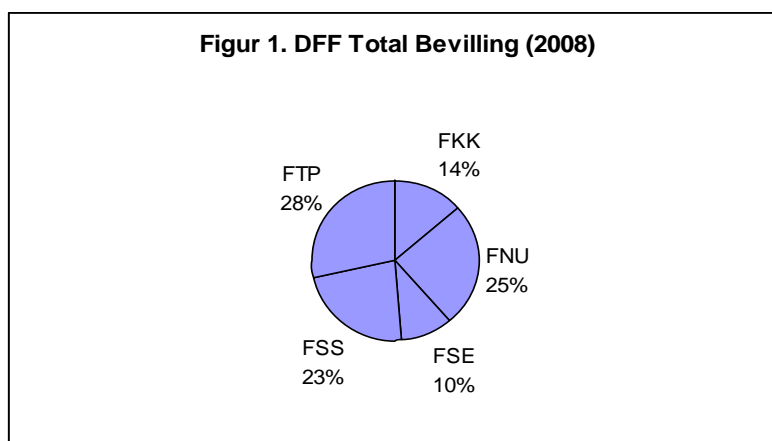

Humanistisk forskning – statistisk belyst

1. Humaniora og den frie forskning

Det Frie Forskningsråd (DFF) støtter forskning baseret på forskernes egne initiativer og yder forskningsfaglig rådgivning. DFF's samlede bevillinger var i 2008 1,046 milliarder kroner. Heraf fordeles 80% til de faglige forskningsråd, mens 20% går til særlige initiativer. Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK) bevilling var i 2008 157 millioner kroner. Figur 1 illustrerer den procentvise fordeling af midler på de fem faglige forskningsråd.

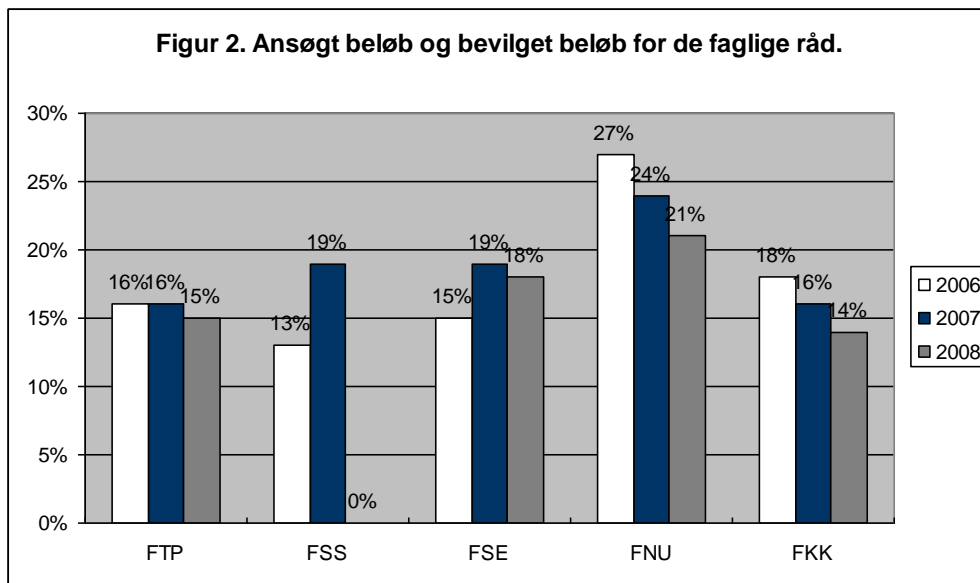

Kilde: Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Som det fremgår af oversigten, tildeles humanistisk forskning 14% af Det Frie Forskningsråds midler. Denne bevillingsandel skal ses i sammenhæng med:

- at mange af de strategiske forskningsmidler, der stilles til rådighed fra andre offentlige og fra private kilder, i meget begrænset omfang sigter mod humanistisk forskning. Det gælder fx de forskningsmidler, der udlyses fra Det Strategiske Forskningsråd, Rådet for Teknologi og Innovation og Højteknologifonden samt fra virksomheder og via EU's rammeforskningsprogram.
- at andelen af humanistiske studerende på universiteter svarer til ca 1/3 af samtlige studerende og at undervisningsbelastningen på humaniora er betydelige højere end inden for de fleste andre fagområder, jf. tabel 2 og figur 3 nedenfor.

Ansøgningsmængden til Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation er som følge heraf meget stort, og bevillingsprocenten fortsat faldende, jf. figur 2.

Kilde: Forsknings- og Innovationsstyrelsen

2. Humanioras vilkår på universiteterne

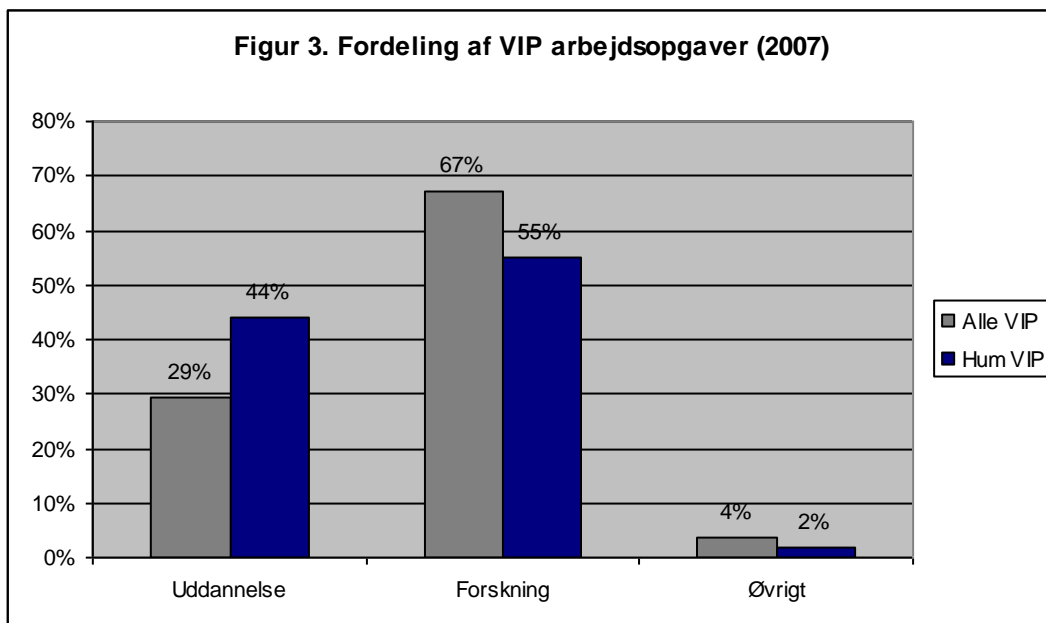
Tabel 1. Antal universitetsstuderende og VIP'ere

2007	Antal studerende	Studerende pr. VIP	Studerende andel
Samfundsvidenskab	40892	23	34%
Humaniora	39889	21	33%
Natur/teknik	28127	4	23%
Sundhed	11075	6	9%

Kilde: Danske Universiteters Statistiske Beredskab

Tabellen viser, at humaniora og samfundsvidenskab har væsentligt flere studerende pr. VIP-ansat end øvrige fagområder, hvilket både har indflydelse på undervisningens karakter og de VIP-ansattes forskningstid. Humanistiske og samfundsvidenskabelige studerende udløste i 2008 et taxametertilskud på 41.600 kroner, og sundhedsvidenskab samt natur/teknik udløste mellem 67.700 og 99.000 kr.

Figur 3 viser, at humanistiske VIP'ere bruger mere tid på undervisningsaktiviteter end gennemsnittet af VIP-ansatte på universiteterne og har tilsvarende mindre tid til rådighed til forskning.

Kilde: Beregninger på baggrund af Danske Universiteters Statistiske Beredskab

3. Vækstgrundlaget for humanistisk forskning

Det ses af figur 4, at der er betydeligt færre ph.d. stillinger til rådighed for humanistiske og samfundsvidenskabelige universitetsstuderende, end der er inden for øvrige fagområder, idet der kun vil være plads knap 2 humanistiske ph.d.-studerende for hver 100 humaniorastuderende, mens overgangsfrekvensen er 14 ph.d.-studerende for hver 100 studerende på det sundhedsvidenskabelige område. Det svækker vækstlaget af unge humanistiske forskere, samtidig med at aldersprofilen for humaniora-ansatte på universiteterne generelt er høj.

Tabel 2. Antal universitetsstuderende pr. ph.d.'ere

2007	Antal ph.d.'ere	Antal studerende	Antal studerende pr. ph.d.'ere
Samfundsvidenskab	701	40.892	58
Humaniora	708	39.889	56
Natur/teknik	2.822	28.127	10
Sundhed	1.559	11.075	7

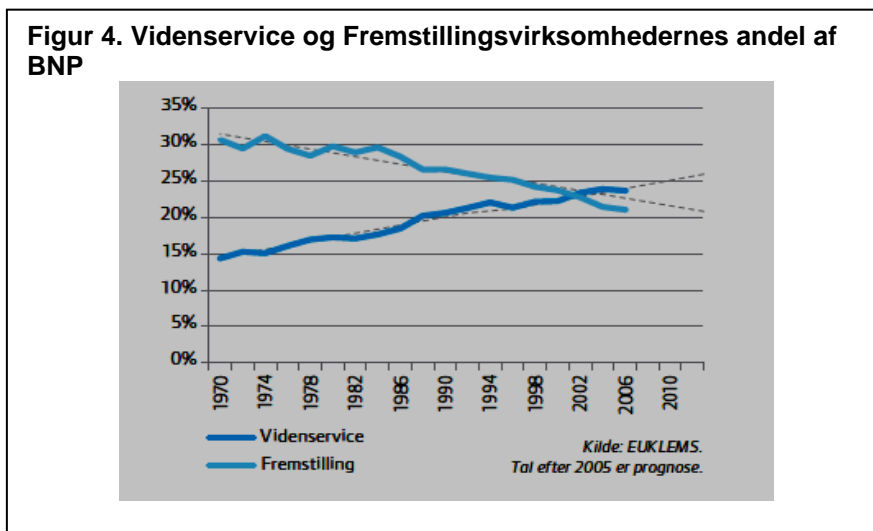
Kilde: Danske Universiteters Statistiske Beredskab

4. Humaniora, værditilvækst og vidensamfundets behov

I den brede offentlighed har humanistisk forskning ofte ry for at være en aktivitet, som primært bidrager til vores selvforståelse og giver udvidet viden om kulturforhold, vores baggrund og historie. I de senere år er der bl.a. fra erhvervslivets side imidlertid kommet øget fokus på, at humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning er nødvendige forudsætninger for at møde erhvervslivets behov for ny viden og innovation og dermed for Danmarks fortsatte vækst og ageren i en globaliseret kontekst. Kultur- og oplevelsesøkonomien

og vidensservice-sektoren nævnes ofte som nogle af de ny erhvervsområder, hvor humaniora har en væsentlig rolle at spille. Administrerende direktør Jens Klarskov fra Danske Erhverv har bl.a. peget på, at vidensservice-erhvervene er nogle af de erhverv, der i øjeblikket generere den største værditilvækst pr. medarbejder i forhold til andre brancher. Andre undersøgelser viser, at denne sektor genererer otte ud af ti nye jobs.

Figur 4 illustrerer vidensektorens stigende samfundsøkonomiske betydning

Kilde: Dansk Erhverv: Viden skaber Vækst 2008.